

"Handel van kinderen in 'weeshuizen' in Nepal"

In Nepal wonen ruim 11,000 kinderen in weeshuizen¹, maar ongeveer twee derde van hen is geen wees.² Ondanks (inter)nationale wetten en verdragen die kinderhuizen alleen als laatste uitkomst als geoorloofd achten³ worden er nog steeds duizenden kinderen ontvoerd en verhandeld vanuit hun families waarna ze terecht komen in (vaak corrupte) kinderhuizen of weeshuizen.

'Weeshuizen' zijn een lucratieve handel geworden waar winst wordt gemaakt op de families – die bedrogen worden over wat er met hun kind zal gebeuren – en op goedbedoelde buitenlandse toeristen en vrijwilligers die geld doneren in de overtuiging dat de kinderen echt wees en behoeftig zijn. Het is geen toeval dat de 90% van de 787 kinderhuizen in Nepal zich in de toeristische gebieden van het land bevinden, zoals Kathmandu, Lalitpur, Bhaktapur, Kaski en Chitwan⁴. Kinderen worden vaak mishandeld in weeshuizen, informatie van de Nepalese overheid laat zien dat maar 10% van de kinderhuizen in Nepal voldoen aan de minimumeisen opgesteld door de overheid.⁵ Het komt veel voor dat kinderen de toegang tot hun eigen familie wordt ontzegd en dat ze worden geforceerd te liegen over hun naam en oorsprong. Vaak worden kinderen fysiek, mentaal en seksueel mishandeld (soms zelfs tot de dood erop volgt). Dit veroorzaakt psychische schade voor de kinderen op lange termijn en het zorgt ervoor dat ze als volwassenen sociaal en economisch in het nadeel zijn. Kinderhuismanagers proberen sympathie van toeristen te wekken in de hoop dat ze (betaald) vrijwilligerswerk gaan doen of donaties geven. De bereidheid van toeristen om kinderhuizen financieel te ondersteunen leidt tot een aanhoudende vraag naar kinderen die onnodig bij hun families worden weggehaald en in 'weeshuizen' terecht komen waar ze vervolgens worden afgebeeld als zielig en kwetsbaar om zoveel mogelijk donaties te ontvangen.

Het vrijwilligerstoerisme in weeshuizen begint doorgaans met vrijwilligers die een vrijwilligersorganisatie, of direct een kinderkuis, betalen in ruil voor de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen in een kinderkuis voor een paar dagen of weken. Er zijn zeer veel vrijwilligers- en toeristenorganisaties in Nepal en het buitenland die deze diensten aanbieden (vaak zijn organisaties in het buitenland zich niet bewust van de illegale handel hierachter). Vrijwilligers wordt soms gevraagd 300 euro te betalen om een week in een kinderkuis te mogen werken. Wat begint als een 'ervaring' voor de toeristen, kan zich ontwikkelen tot scenario's waarbij ze naar huis terug keren om geld op te halen voor deze 'weeshuizen', en in sommige gevallen een liefdadigheidsinstelling opzetten in het eigen land om nog meer geld op te halen.

¹ CCWB, 2012, *Some Facts of Child Care Homes in Nepal*

² UNICEF/Tdh, 2008, *Adopting the Rights of the Child*, constateert dat 85% van de kinderen in kinderhuizen tenminste één ouder heeft; CCWB/Amici dei Bambini, 2008, *Final Report on Monitoring of Child Care Homes Programmes*, constateert dat tenminste 58% van de kinderen één ouder heeft.

³ Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, de UN Guidelines for the Alternative Care of Children GoN Child Policy, en GoN Standards for the Operation and Management of Child Care Residential Homes, zijn allemaal onherroepelijk van mening dat institutionele zorg alleen als laatste uitkomst mag bieden, en dat voor zover mogelijk kinderen bij hun families of in alternatieve familie-gebaseerde settingen behoren op te groeien.

⁴ CCWB, 2012, *Some Facts of Child Care Homes in Nepal*

⁵ CCWB, 2011, *Status of Children in Nepal*, laat zien dat maar 10.3% van de kinderhuizen voldoen aan de minimum eisen volgens de 'Minimum Standards of operation for Residential Child Care Homes (2003).

Er is bewijs dat kleine organisaties die ervan overtuigd waren dat ze echte weeskinderen hielpen, jarenlang zijn bedrogen tot ze erachter kwamen dat de kinderen werden uitgebuit en hun geld werd misbruikt. Wanneer toeristen en donors achter de waarheid komen, hebben ze niet alleen te kampen met hun eigen gevoel van schuld en woede, maar krijgen ze wegens gebrek aan capaciteit binnen de kindbeschermingsorganen van de Nepalese overheid, zoals de Central Child Welfare Board (CCWB)⁶ ook te maken met de legale strijd om het probleem tegen te gaan. Buitenlanders die hebben geprobeerd in te grijpen werden soms bedreigd door individuen en georganiseerde criminelen die baat hebben bij dit soort handel.

Buitenlanders moeten geadviseerd worden over de schade die ze onbedoeld kunnen aanrichten. Vrijwilligerstoerisme kan enorme voordelen bieden aan gemeenschappen en vrijwilligers mits de oprechte behoefte van gemeenschappen, de vaardigheden van vrijwilligers en de duurzaamheid van projecten goed overwogen worden. Jammer genoeg is het momenteel te moeilijk om kinderhuizen goed te monitoren en ervoor te zorgen dat het vrijwilligerswerk op een ethische en verantwoordelijke wijze gebeurt en niet bijdraagt aan de uitbuiting van kinderen. Voor de veiligheid van Nepalese kinderen en de vrijwilligers en toeristen zelf is het belangrijk dat men op de hoede is van de mogelijke negatieve effecten van het doen van vrijwilligerswerk of financieel ondersteunen van kinderhuizen in Nepal.

Er zijn echter ook goede kinderhuizen in Nepal. De situatie in Nepal vraagt om kinderhuizen, aangezien sommige kinderen echt wees zijn of absoluut onveilig zijn thuis en de overheid niet in staat is een pleeggezinsysteem op te zetten of te monitoren. Het is dus van groot belang dat vrijwilligers en toeristen eerst nagaan of het kindhuis dat zij wensen te helpen 1) geregistreerd is bij de overheid van Nepal, 2) voldoet aan de minimale eisen van de overheid, 3) er alles aan doet om kinderen te re-integreren met hun families, tenzij de kinderen echt wees zijn en 4) echt voordeel kan halen uit de hulp van vrijwilligers, bijvoorbeeld door vaardigheden van de vrijwilliger die nauw aansluiten op het werk, en die geen schade aanbrengen aan de kinderen. Organisaties als Next Generation Nepal, The Umbrella Foundation en Stichting Paraplu Nepal kunnen meer informatie en steun bieden.

(Voor meer informatie kan in Nepal contact opgenomen worden met Namuna Bhusal van de CCWB (namuna@ccwb.gov.np) of met Caroline Scheffer van The Umbrella Foundation (caroline@umbrellanepal.org)

⁶ De Central Child Welfare Board is het overkoepelende overheidsorgaan welke verantwoordelijk is voor de bescherming en rechten van het Nepalese kind. De CCWB heeft onder andere als taak kinderhuizen te monitoren en wanneer blijkt dat deze corrupt of illegaal zijn; kinderen mishandelen, verhandelen of ontvoeren; of fraude plegen, deze huizen in samenwerking met de lokale politie te sluiten en de kinderen elders veilig onder te brengen.